

Warszawa, 15 maja 2012 r.

MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

BMor-076- 11 /12 (1)

Na stole SIR

Pan

Ryszard Ciżła

Prezes Zarządu

Świętokrzyskiej Izby Rolniczej

szanowny Panie Prezisie,

W odpowiedzi na pismo znak: ŚIR-OT/083/11/12 z dnia 10 kwietnia 2012 r., dotyczące realizacji wniosków wypracowanych podczas Walnego Zgromadzenia Świętokrzyskiej Izby Rolniczej w dniu 28.03.2012 roku w sprawie sytuacji w rolnictwie uprzejmie informuję, co następuje.

Ad. 1

W dniu 4 kwietnia 2012 r. w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi zorganizowane zostało spotkanie przedstawicieli Polskiej Izby Nasiennej, Agencji Nasiennej w Lesznie, Agencji Nieruchomości Rolnych, Głównego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz reprezentantów spółek hodowli roślin IHAR i ANR z podsekretarzem stanu Tadeuszem Nalewajkiem. W trakcie spotkania poruszano tematy prezimowania upraw roślin ozimych, zaopatrzenia w materiał siewny w 2012 r., oraz możliwości podjęcia działań mających na celu zmniejszenie obciążeń dla rolników oraz spółek hodowli roślin poszkodowanych w wyniku niekorzystnych warunków pogodowych. Poruszano także kwestie dotyczące funkcjonowania systemu pobierania opłat od rozmnożeń własnych i przejściowego zwolnienia rolników od wnoszenia tych opłat.

Na spotkaniu ustalono, że spółki hodowli roślin dokonają oceny swojej sytuacji po tegorocznej zimie i przedstawiają, za pośrednictwem Agencji Nasiennej w Lesznie,

ŚWIĘTOKRZYSKA IZBA ROLNICZA
w Kielcach
17.05.2012 467/2012
wzplynieto dnia ..... pod rej.
Niewiżek
podpis

stanowisko wszystkich 19 spółek (7 spółek krajowych i 12 spółek zagranicznych) reprezentowanych przez Agencję Nasienną.

W przesłanym przez Agencję stanowisku zwrócono uwagę, że straty ponieśli także hodowcy. Zgodnie z przedstawioną informacją stracili 75% pszenicy ozimej, 85% jęczmienia ozimego, 35% pszenżyta ozimego i 46% rzepaku ozimego, co spowoduje mniejszą sprzedaż materiału siewnego przez hodowców i mniejsze wpływy ze sprzedaży w jesieni 2012 r., utratę wpływów z tytułu opłat licencyjnych, zmniejszenie liczby rozmnożeń nasiennych w kolejnych latach w związku z wymarzeniem plantacji nasiennych wysokich stopni, utratę materiałów wyjściowych do hodowli roślin.

W związku z powyższym spółki przedstawiły stanowisko, że ewentualne wnioski rolników o odstąpienie od pobierania opłat za skorzystanie z odstępstwa rolnego rozpatrywane będą przez spółki indywidualnie.

Ad. 2

Aktualnie prowadzone są prace mające na celu zapewnienie producentom rolnym szerszej dostępności do ubezpieczeń upraw rolnych z dopłatami z budżetu państwa do składek ubezpieczenia a także odszkodowań przez podwyższenie wysokości maksymalnych stawek taryfowych upraw rolnych oraz wprowadzenie ubezpieczeń pakietowych. Natomiast prace nad nowymi rozwiązaniami systemowymi w zakresie ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich z wykorzystaniem funduszy unijnych zostaną podjęte po ogłoszeniu stosownych przepisów Unii europejskiej dla nowej perspektywy finansowej na lata 2014-2020.

Ad. 3

Zasady funkcjonowania unijnych rynków rolnych reguluje rozporządzenie Rady (WE) nr 1234/2007 z dnia 22 października 2007 r. ustanawiające wspólną organizację rynków rolnych oraz przepisy szczegółowe dotyczące niektórych produktów rolnych („rozporządzenie o jednolitej wspólnej organizacji rynku”) (Dz.U. L 299 z 16.11.2007, str. 1, z późn. zm.).

Od dnia 1 maja 2004 roku polski rynek cukru regulują dodatkowo przepisy szczegółowe dotyczące niektórych produktów rolnych („rozporządzenie o jednolitej wspólnej organizacji rynku”).

Kwota cukru dla Polski obecnie wynosi 1 405 608,1 ton. Zgodnie z obowiązującymi przepisami kwoty w sektorze cukru będą stosowane do końca roku gospodarczego 2014/15.

W dniu 12 października 2011 r. Komisja Europejska przedstawiła pakiet legislacyjnych zmian dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2014 – 2020. W swej propozycji dotyczącej rynku cukru Komisja Europejska podtrzymała decyzję o likwidacji kwot. Po tym terminie mają przestać również obowiązywać inne mechanizmy związane z kwotowaniem produkcji takie jak: minimalna cena buraków cukrowych, zatwierdzenia producentów cukru i izoglukozy, opłata produkcyjna oraz mechanizm polegający na wycofaniu cukru z rynku. Utrzymane mają zostać pisemne umowy między producentami cukru a plantatorami buraków cukrowych. KE proponuje, aby warunki zakupu buraków cukrowych były regulowane na podstawie pisemnych umów między plantatorami a unijnymi przedsiębiorstwami cukrowniczymi.

Na zaproszenie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi odbyło się szereg spotkań w sprawie projektu stanowiska Rządu RP do propozycji legislacyjnej Komisji Europejskiej dotyczącej wspólnej organizacji rynków rolnych w zakresie sektora cukru, w których uczestniczyli m.in. przedstawiciele plantatorów buraków cukrowych, producentów cukru oraz przetwórców, w tym reprezentanci Polskiej Federacji Producentów Żywności, Polbisko i Krajowej Rady Drożdźownictwa.

Na spotkaniu, które odbyło się w dniu 12 marca 2012 r. w wyniku prowadzonej dyskusji wszyscy uczestnicy, w drodze kompromisu opowiedzieli się za utrzymaniem kwotowania na rynku cukru przy założeniu, że kwoty cukrowe zostaną zwiększone co najmniej do poziomu zużycia cukru. Proporcjonalnie do zwiększenia kwot cukru powinny być zwiększone kwoty izoglukozy.

Kwoty produkcyjne w sektorze cukru powinny być utrzymane co najmniej do 2020 r. Polska jest trzecim producentem cukru w UE. Cukier w Polsce produkowany jest w 18 zakładach przez 5 koncernów cukrowniczych. Surowiec dla tych zakładów dostarcza ponad 38 tys. plantatorów. Utrzymanie kwot pozwoli na wykorzystanie potencjału produkcyjnego plantatorów buraka cukrowego oraz przemysłu cukrowniczego, którego możliwości produkcyjne wynoszą 2 mln ton cukru.

Mając na względzie zwiększenie dostępności cukru dla przetwórców, Polska od 2011 roku wnioskuje do Komisji Europejskiej o zwiększenie kwot produkcji cukru dla każdego państwa członkowskiego o 15% lub zwiększanie tej kwoty o 5% przez 3 kolejne lata gospodarcze. Zwiększenie kwot w sektorze cukru pozwoliłoby na unormowanie sytuacji podaży-popytu na rynku UE.

W 2011 i 2012 roku w związku z toczącą się dyskusją w sprawie stabilizacji rynku cukru, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi kilkakrotnie występowało do Komisji Europejskiej z wnioskami o umożliwienie sprzedaży na rynku unijnym cukru

pozakwotowego, tj. wyprodukowanego ponad kwotę przyznaną producentom cukru oraz o zwiększenie kwoty produkcji cukru dla każdego kraju członkowskiego.

W celu zwiększenia podaży cukru na unijny rynek w bieżącym sezonie 2011/2012 w dniu 30 listopada 2011 r., to m.in. na wniosek Polski Komisja Europejska wydała następujące rozporządzenia wykonawcze, które w dniu 1 grudnia 2011 r. zostały opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej:

- nr 1240/2011, zgodnie z którym umożliwiono odsprzedaż na rynek UE – 400 tys. ton cukru pozakwotowego i 21 tys. ton izoglukozy pozakwotowej,
- nr 1239/2011, zgodnie z którym otwarto stały przetarg na przywóz cukru z zastosowaniem obniżonej stawki celnej w roku gospodarczym 2011/2012. Zredukowaną stawkę celną określano w drodze przetargów.

Ponadto w związku z rekordową produkcją cukru pozakwotowego w bieżącym sezonie 2011/2012, w marcu br. Polska wniosowała do Komisji Europejskiej o umożliwienie dodatkowo sprzedaży na rynek unijny co najmniej 600 tys. ton cukru pozakwotowego, bez naliczania opłaty z tytułu nadwyżek. Decyzja ta wpłynęłaby na stabilizację cen cukru w Unii Europejskiej oraz pozwoliła producentom zmniejszyć nadwyżki cukru pozakwotowego, który w przeciwnym wypadku musi być przeniesiony na nowy sezon stając się cukrem kwotowym i ograniczając możliwości kontraktacji buraków w kolejnym sezonie.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi niezmiennie opowiada za utrzymaniem systemu kwot mlecznych. Stanowisko to było i jest prezentowane na forum organów UE przy okazji wszelkich prac dotyczących przepisów regulujących wspólną organizację rynku mleka. Również w stanowisku Rządu do propozycji legislacyjnych zawartych w projekcie rozporządzenia dotyczącego wspólnej organizacji rynków rolnych, które jest obecnie przedmiotem prac grupy roboczej rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa, rząd opowiedział się za utrzymaniem systemu kwot mlecznych. W opinii resortu rolnictwa właściwe zarządzanie systemem kwot mlecznych pozwoli na dostosowanie wielkości produkcji mleka do popytu na rynku krajowym i zagranicznym i w konsekwencji stabilizowanie cen skupu mleka. Ponadto struktura krajowej produkcji mleka w Polsce zobowiązuje do poszukiwania takich rozwiązań dla rynku, które pozwolą na dalsze funkcjonowanie na rynku również gospodarstw rodzinnych zwłaszcza w regionach mniej konkurencyjnych. System kwot mlecznych wpływa korzystnie na pozycję rolników wobec podmiotów skupujących zwiększając ich siłę negocjacyjną w łańcuchu dostaw mleka do przetwórstwa, a pozycja ta wymaga wzmocnienia. Należy podkreślić, że Polska nie ma jednak wsparcia w kwestii zachowania systemu kwot mlecznych ze strony innych państw członkowskich.

Rząd poparł również w stanowisku dotyczącym kształtu Wspólnej Polityki Rolnej do 2020 r. w zakresie organizacji rynku mleka utrzymanie mechanizmu interwencji publicznej oraz mechanizmu dopłat do prywatnego przechowywania, jako ważnych instrumentów stabilizujących sytuację rynkową. Jednocześnie, z uwagi na zmiany cen środków produkcji i sytuację na globalnych rynkach, opowiedział się za urealnieniem poziomu cen referencyjnych w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu wsparcia rynku. Rząd opowiedział się za utrzymaniem automatyzmu w uruchamianiu mechanizmu dopłat do prywatnego przechowywania masła oraz zachowanie mechanizmu dopłat do mleka odtłuszczonego i odtłuszczonego mleka w proszku przeznaczonego na pasze oraz dopłat do odtłuszczonego mleka wykorzystywanego w produkcji kazeiny i kazeinianów.

Ponadto na wniosek Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 kwietnia br. na posiedzeniu Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa, które odbyło się w dniach 26-27 kwietnia br. podjęta została dyskusja o aktualnej sytuacji na rynku mleka i przetworów mlecznych oraz konieczności niezwłocznego podjęcia działań zmierzających do ponownego uruchomienia dopłat do wywozu przetworów mlecznych, a w dłuższej perspektywie podniesienia bieżących cen referencyjnych i interwencyjnych dla masła i odtłuszczonego mleka w proszku.

Na rynku owoców i warzyw Komisja Europejska nie przewiduje żadnych mechanizmów kwotowania produkcji. W przypadku działań mających na celu stabilizację cen, promowane jest tworzenie grup i organizacji producentów. Do dyspozycji organizacji pozostawia się natomiast pewne działania, z możliwością ich dofinansowania, które mają na celu zapobieganie i minimalizowanie skutków ewentualnych sytuacji kryzysowych na tym rynku. W ramach nowej perspektywy finansowej 2014-2020 przewiduje się wzmocnienie tych mechanizmów tzw. zarządzania kryzysowego.

W roku 2011 zbiory ziemniaków ocenia się na niespełna 9,4 mln t, tj. o 10,8% więcej od zbiorów uzyskanych w 2010 r., natomiast o 35,9% mniej od średnich zbiorów z lat 2001-2005, zbiory warzyw gruntowych ocenia się na około 4,8 mln t, tj. o 14,5% więcej w porównaniu do produkcji z 2010 r.

Duża podaż warzyw miała przełożenie na ich niższe niż w 2010 r. ceny. Bardzo duże spadki cen od kilkunastu do kilkudziesięciu procent zanotowano w przypadku pietruszki, pomidorów, porów, papryk kolorowych. Droższe są natomiast wśród podstawowych warzyw buraki ćwikłowe, marchew.

Pogłowie trzody chlewnej, podaż żywca wieprzowego i ceny wieprzowiny charakteryzują się wahaniami przypadkowymi, sezonowymi i cyklicznymi. Występują one

niezależnie od przyjętych rozwiązań na danym rynku i koncentracji produkcji, ale w poszczególnych krajach mogą różnić się skalą zmian. Wahania przypadkowe występują nieregularnie i są trudne do przewidzenia, wahania sezonowe powtarzają się regularnie w ciągu roku, natomiast wahania cykliczne wynikają z istoty gospodarki, cech produkcji żywca wieprzowego i powtarzają się w okresach dłuższych niż jeden rok.

Stan pogłowia oraz poziom produkcji na rynkach zwierzęcych jest odzwierciedleniem opłacalności produkcji w przeszłości. Odbudowa stanu pogłowia zależna jest od wielu czynników, w tym również od znanego zjawiska, kto raz zaprzestał tej produkcji, z reguły do niej nie wraca.

Pogłowie świń w ostatnim czasie rzeczywiście spadło, należy mieć na uwadze fakt, że w ciągu ostatnich 15 lat znacznie obniżył się wiek ubijanych zwierząt. Obecnie średni okres tuczu do pełnej dojrzałości ubojowej to około 170-180 dni, co przekłada się na szybszą rotację zwierząt. Porównania skali spadku pogłowia i produkcji pozwala zauważyć, że w porównaniu do 1995 r., pogłowie w 2011 r. było niższe o 34%, zaś liczba ubijanych sztuk zmniejszyła się w tym samym czasie o 13,7%. Odstawiane do uboju świny są cięższe (średnia masa w końcu lat 90-tych – 110-112 kg/szt., a obecnie 120-122 kg/szt.) i mniej otłuszczone (mięśność z niecałych 50% w końcu lat 90-tych wzrosła do 55,4% w 2011 r.).

Na sytuację producentów wieprzowiny w dużym stopniu mają wpływ wysokie ceny zbóż. Obecnie, cena skupu żywca wieprzowego kształtuje się na poziomie nie notowanym w tym okresie od wielu lat. Średnia roczna cena zakupu żywca wieprzowego w 2011 r. wyniosła 4,65 zł/kg. Wg danych MRiRW w okresie 09-15.04.2012 r. średnia cena skupu żywca wieprzowego wyniosła 5,22 zł/kg. W porównaniu do analogicznego tygodnia 2011 r. cena była wyższa o 66 groszy (+14,4%).

Ceny uzyskiwane w Polsce, w porównywalnych jednostkach czyli w euro/100 kg, w ciągu ostatnich kilkunastu miesięcy należą do jednych z najwyższych. Regularnie w kilku do kilkunastu krajów UE (w zależności od tygodnia) notowana jest cena niższa niż w Polsce. Ma to miejsce np. w Danii, Holandii, Belgii, Francji, w niektórych tygodniach również w Niemczech. W tej sytuacji przetwórcy są zainteresowani kupowaniem mięsa w innych krajach UE. Biorąc pod uwagę reguły wolnego rynku, nie można im tego zabronić.

W latach 2008 - 2011 ceny jaj klasy L i M w Polsce wyrażone w euro kształtowały się na poziomie zbliżonym do średniej ceny UE, a różnice w wahaniami wynikały z relacji kursu euro/złoty. Jak pokazują dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW zarówno w odniesieniu do cen sprzedaży jaj, jak i cen skupu jaj do przetwórstwa,

od połowy marca 2012 r. (12 tydzień 2012 r.) notowany jest już widoczny spadek cen, co jest pozytywnym sygnałem stabilizacji rynkowej.

Silna wzrostowa tendencja cen jaj spożywczych, zapoczątkowana w czwartym kwartale ubiegłego roku, jest związana z decyzjami unijnymi na rynku jaj. Z końcem ubiegłego roku upłynął termin wymiany starych klatek na nowe w baterijnym chowie kur niosek. Nowe warunki określone przez KE, tj. dopuszczenie do użytkowania starych klatek jeszcze do końca lipca 2012 r. w fermach, które rozpoczęły ich wymianę, ale nie zdążyły jej ukończyć w wyznaczonym terminie, i przeznaczenie jaj pochodzących z takich klatek wyłącznie do przetwórstwa przemysłowego, przyczyniają się do niestabilności i niepewności na rynku jaj konsumpcyjnych. Sytuację tę wykorzystali producenci i dystrybutorzy dla podnoszenia cen.

Trudno mówić o wpływie spadku krajowej produkcji jaj na wzrost cen jaj spożywczych, gdyż z produkcji jaj wycofało się tylko 40 ferm niedostosowanych do przepisów na 1134 utrzymujących kury nieśne w 2011 r. Około 35% krajowego pogłowia kur nieśnych chowanych jest w 99,4% małych gospodarstwach utrzymujących kury na własne potrzeby. Przemysłowa produkcja jaj odbywa się w dużych fermach, które stanowią niespełna 1% a skupiają 65% pogłowia kur.

Zaistniała sytuacja na rynku jaj jest raczej wynikiem gry rynkowej nie wynikającej z podaży surowca w stosunku do zgłaszanego popytu. Dodatkowo efekt cenowy spotęgowany był informacjami medialnymi na temat stanu dostosowań polskiego sektora do nowych wymagań dobrostanu kur, jak i zbliżającym się okresem świąt wielkanocnych. Skumulowanie w krótkim okresie powyższych czynników wykorzystane zostało przez podmioty łańcucha dostaw. Na rynku jaj obserwuje się sezonowość cenową – po okresie Świąt Wielkanocnych następuje generalnie 20-30% spadek cen, który utrzymuje się do czerwca.

Na rynkach jaj oraz wieprzowiny przewidziane są, zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1234/2007 z dnia 22 października 2007 r. (Dz.U. L 299 z 16.11.2007, str. 1, z późn. zm.), następujące instrumenty wsparcia:

- refundacje wywozowe (jaja, wieprzowina);
- dopłaty do prywatnego przechowywania (wieprzowina);
- nadzwyczajne środki wsparcia w sytuacji wystąpienia zakłóceń na rynku wywołanych rozprzestrzenianiem się chorób zwierzęcych (wieprzowina, jaja).

Instrumenty te tworzą tzw. „siatkę bezpieczeństwa” i są uruchamiane w sytuacjach kryzysowych powodujących poważne zakłócenia na rynku. W wyniku reform, skoncentrowanych na osiągnięciu przez Wspólną Politykę Rolną orientacji prorynkowej,

ww. instrumenty nie mają charakteru środków normalnego zarządzania rynkiem. Mają one służyć jako instrumentarium na wypadek nasilonych kryzysów dotyczących sektor.

Na posiedzeniach Rady Unii Europejskiej wielokrotnie przedstawiałem sprawy priorytetowe dla polskiego rolnictwa, mające wpływ na poziom dochodów rolników. Polska konsekwentnie dąży do tego, aby w ramach Wspólnej Polityki Rolnej w Unii Europejskiej we właściwym terminie uruchamiane były mechanizmy mające na celu niwelowanie niekorzystnych zjawisk na rynkach rolnych czy wcześniejsze przeciwdziałanie tym zjawiskom.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi podejmuje działania stymulujące popyt wewnętrzny i eksport. Prowadzi działania stwarzające warunki dla eksportu na rynki państw trzecich, m.in. Chin, Rosji, Ukrainy. Wdrożono rozwiązania systemowe, takie jak np.: Fundusz Promocji Mięsa Wieprzowego oraz Fundusz Promocji Owoców i Warzyw utworzone na podstawie ustawy z dnia 22 maja 2009 r. o funduszach promocji produktów rolno-spożywczych. Natomiast na podstawie ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich za krajowy system jakości żywności uznane zostały System Gwarantowanej Jakości Żywności (QAFP) opracowany przez Unię Producentów i Pracodawców Przemysłu Mięsnego oraz System Jakości Wieprzowiny PQS (Pork Quality System) opracowany przez Polski Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej „POLSUS” oraz Związek „Polskie Mięso”. W ramach działań resortu realizowany jest program zwalczania choroby Aujeszkyego u świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Wprowadzenie w 2008 r. i realizacja programu zwalczania choroby Aujeszkyego na całym terytorium Polski zaowocowało wpisaniem Polski w 2010 r. do wykazu państw członkowskich prowadzących zatwierdzony krajowy program zwalczania tej choroby. Umożliwiło to polskim hodowcom i producentom trzody chlewnej swobodny handel świniami z państwami członkowskimi prowadzącymi zatwierdzony program zwalczania choroby Aujeszkyego bez konieczności spełniania dodatkowych gwarancji.

Budowanie konkurencyjności produkcji krajowej wymaga konsolidacji producentów oraz współdziałania z kolejnymi ogniwami łańcucha żywnościowego. Dlatego Ministerstwo promuje powstawanie grup producentów i zawieranie umów kontraktacyjnych. Należy dodać, że wiele zakładów ubojowych tworzy trwałe powiązania z producentami np. poprzez specjalne programy produkcji oraz długookresowe umowy.

Mając na względzie marnowanie żywności, sytuację społeczną w kraju (poziom ubóstwa, bezrobocie) oraz określone możliwości budżetu państwa ograniczające pełne

zaspokojenie potrzeb osób najuboższych, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi prowadzi działania związane z uczestnictwem Polski w unijnym programie dostarczania nadwyżek żywności dla najbardziej potrzebujących osób w Unii Europejskiej.

Program jest instrumentem Wspólnej Polityki Rolnej, który polega na dostarczeniu przez przedsiębiorców wybranych w drodze przetargu, artykułów żywnościowych pochodzących z przetworzenia towarów udostępnionych z zapasów interwencyjnych lub z zakupów rynkowych do magazynów organizacji charytatywnych.

W Polsce instytucją odpowiedzialną za realizację programu jest Agencja Rynku Rolnego, a organizacje charytatywne uprawnione do uczestnictwa w programie zostały wskazane w „Obwieszczeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie wykazu organizacji charytatywnych uprawnionych do uczestniczenia w programie dostarczania żywności dla najuboższej ludności Unii Europejskiej” i są to: Federacja Polskich Banków Żywności, Caritas Polska, Polski Czerwony Krzyż (w 2011 r. nie uczestniczył w realizacji programu), Polski Komitet Pomocy Społecznej. Powyższe organizacje prowadzą, na podstawie umów zawartych z ARR, dystrybucję dostarczonej do swoich magazynów żywności. W tym zakresie współpracują również z licznymi organizacjami w całym kraju prowadzącymi działalność związaną z pozyskiwaniem i rozdawnictwem żywności. Wśród nich są duże organizacje takie jak Monar, Towarzystwo im. Św. Brata Alberta, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, organizacje wspierające bezrobotnych oraz bardzo liczne małe organizacje lokalne, które dzięki takiej współpracy, docierają z żywnością do osób potrzebujących żyjących w małych miejscowościach.

Program jest realizowany w okresach rocznych (od 1 października do 31 grudnia następnego roku), a uczestnictwo państw członkowskich jest dobrowolne. Polska uczestniczy w programie od początku akcesji do UE. W 2011 r. Komisja Europejska przeznaczyła na realizację programu w Polsce 75,3 mln EUR. Pomoc w postaci m.in.: ryżu, mleka UHT, serów, makaronu, mąki, płatków kukurydzianych, kaszy, zupy pomidorowej, krupniku, herbatników, chleba chrupkiego, trafiła do około 4 mln osób znajdujących się w trudnej sytuacji.

Od 1997 roku działa w Polsce Federacja Polskich Banków Żywności, która zajmuje się problemem niedożywienia oraz zjawiskiem marnowania żywności. W 2011 r. powołała ona Radę ds. Racjonalnego Wykorzystania Żywności, której celem jest inicjowanie rozwiązań i pomysłów w zakresie ograniczania marnotrawienia żywności od wytworzenia do konsumpcji, a honorowy patronat nad nią objął Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Dużą rolę w bardziej racjonalnym nabywaniu jedzenia może również odegrać edukacja, która polega na uświadomieniu społeczeństwu, jakie skutki niesie ze sobą wyrzucanie żywności, a ponadto nauczenie ludzi, jak przechowywać i przygotowywać produkty żywnościowe.

Ad. 4

Wprowadzenie instytucji prawa pierwokupu sąsiedzkiego do prawodawstwa polskiego miałyby wpływ na racjonalną koncentrację gruntów rolnych oraz wzrost powierzchni gospodarstw rolnych. Koncepcja wprowadzenia tego typu pierwokupu była rozważana podczas prac legislacyjnych nad ustawą o kształtowaniu ustroju rolnego, jednakże ze względu na pojawienie się negatywnych aspektów związanych z tym prawem, odstąpiono od dalszych prac nad tym projektem.

W szczególności prawo to wpłynie negatywnie na proces sprzedaży nieruchomości przez właściciela. Należy bowiem zauważyć, że w większości przypadków będzie występować kilka uprawnionych właścicieli nieruchomości sąsiadujących. Należałoby zatem określić, kolejność prawa pierwokupu. Dodatkowo mając na uwadze termin 1 miesiąca, w ciągu którego uprawniony z tego prawa może korzystać, cały proces sprzedaży mógłby trwać nawet kilka miesięcy. Powyższe znacznie spowolni sfinalizowanie umowy sprzedaży.

Ponadto należy mieć na uwadze uwarunkowania społeczne występujące w stosunkach sąsiedzkich. W przypadku bowiem dobrych relacji sąsiedzkich grunty rolne obecnie sprzedawane są właśnie sąsiadom. Natomiast w przypadku skonfliktowanych stron wprowadzenie prawa pierwokupu, czyli zmuszenie właściciela do sprzedaży gruntów sąsiadowi, odebrane byłoby jako nadmierna ingerencja w prawo dysponowania jego własnością.

Ad. 5

Od dnia akcesji, tj. od 1 maja 2004 r. pomoc udzielana producentom rolnym musi być zgodna z przepisami dotyczącymi pomocy publicznej. W przypadku gdy pomoc nie jest udzielana w formule de minimis musi być zgodna z wytycznymi Wspólnoty w sprawie pomocy państwa w sektorze rolnym i leśnym na lata 2007 – 2013 oraz rozporządzeniem Komisji (WE) z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu w odniesieniu do pomocy państwa dla małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących

działalność związaną z wytwarzaniem produktów rolnych oraz zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 70/2001(Dz. Urz. UE L 358 z 16.12.2006, str. 3).

Zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1857/2006 zaoferowane producentom rolnym odszkodowanie musi być zmniejszone o połowę, jeżeli nie dokonali oni ubezpieczenia co najmniej 50% średniej rocznej produkcji lub dochodu związanego z produkcją od ryzyka szkód spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami klimatycznymi statystycznie najczęściej występującymi w danym państwie członkowskim lub regionie. Zatem w przypadku braku ubezpieczenia co najmniej 50% powierzchni upraw rolnych lub zwierząt gospodarskich, pomoc udzielana w ramach programów pomocy dla producentów rolnych udzielanych ze środków budżetu państwa jest pomniejszana o połowę.

Z powodzeniem

W/z Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
PODSEKRETARZ STANU.

Tadeusz Nalewajk